

Beroepscode doktersassistent

Nederlandse Vereniging van Doktersassistenten

Beroepscode Doktersassistent

WAT IS EEN BEROEPSCODE?

Een beroepscode bevat ethische en praktische normen en waarden van het beroep. Een beroepscode is in eerste instantie voor de beroepsgroep zelf en maakt duidelijk wat er van de beroepsgroep verwacht kan worden. In een beroepscode staat hoe je je als beroepsbeoefenaar hoort te gedragen. Daarnaast biedt de code houvast bij het handelen en het gedrag tijdens het uitoefenen van het beroep. De code beschrijft niet in detail hoe je moet handelen en biedt voldoende ruimte voor persoonlijke afwegingen. Het terrein waarop doktersassistenten actief zijn, is zeer verschillend. Je moet de beroepscode dan ook vertalen naar je eigen situatie. Niet alle artikelen zullen op jou van toepassing zijn. Door de code is het mogelijk beslissingen te nemen die goed aansluiten op de eigen morele overtuiging van de professionele doktersassistent. Zodra de doktersassistent beslissingen neemt die afwijken van de in de code genoemde normen, dan kunnen collega's haar hierop aanspreken. Behalve voor jezelf, is de beroepscode ook een houvast voor zorgvragers en andere disciplines. Andere beroepsbeoefena-

ren en (potentiële) zorgvragers krijgen inzicht in de normen en waarden die binnen de beroepsgroep gebruikelijk zijn. Door de beroepscode wordt de kwaliteit in de zorg gewaarborgd. De code heeft een preventieve functie om ongewenst gedrag, dat het aanzien van het beroep kan schaden, te voorkomen.

HOE GEBRUIK JE EEN BEROEPSCODE?

Een beroepscode is geen lijst van instructies: dit mag wel, dat mag niet. Maar meer een handvat voor ethische vragen in de praktijk. Wat moet je doen en wat is een goede houding? Het kan heel lastig zijn als verschillende normen en waarden elkaar tegenspreken. Een beroepscode geeft je aanknopingspunten om goed na te denken en tot een weloverwogen keuze te komen. Dit kun je het beste doen in overleg met collega's, die met dezelfde normen en waarden te maken hebben. Om dit goed mogelijk te maken heeft de NVDA zich ook zoveel mogelijk geconformeerd aan de beroepscode van verpleegkundigen en verzorgenden.

DE CONTEXT VAN EEN BEROEPSCODE

Een beroepscode staat niet op zichzelf, maar moet gezien worden in relatie met wettelijke-, beroeps-, branche- en instellingsrichtlijnen.

De overheid heeft voor de beroepsuitoefening in de zorg wettelijke richtlijnen opgesteld, o.a.:

- Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO),
- Wet Beroepen Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG),
- Geneesmiddelenwet (GW)
- Kwaliteitswet zorginstellingen (KZ)

Deze richtlijnen komen op de eerste plaats en mogen niet door andere richtlijnen worden tegengesproken. Een aantal van deze wetten geeft expliciet de ruimte aan beroepen en branches om nadere richtlijnen zelf in te vullen. Meer hierover kun je lezen in de brochure 'In het kader van de wet 'Doktersassistent' (NVDA, 2007)

De beroepsgroep doktersassistenten stelt zelf een aantal documenten op. In het 'Beroepsprofiel Doktersassistent' (NVDA, 2005) worden de algemene taken en verantwoordelijkheden van een doktersassistent beschreven en de door haar te leveren zorg, producten en diensten. In een 'Beroepscode Doktersassistent' worden de belangrijkste normen en waarden van het beroep

genoemd (NVDA, 2008). Gebruikelijk is dat een doktersassistent al tijdens haar opleiding een eed/ belofte tot geheimhouding doet.

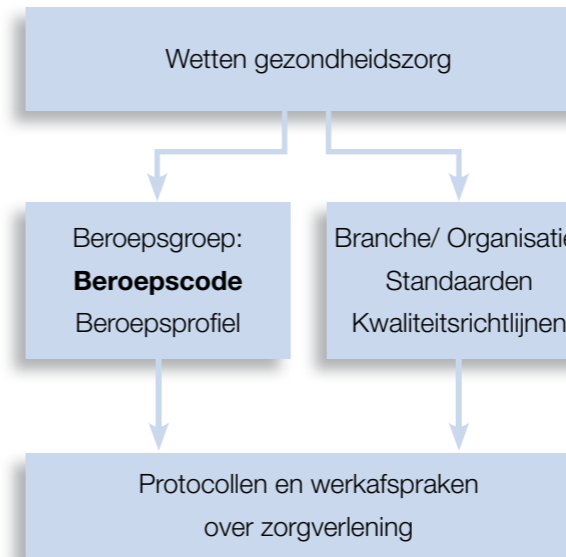
Een zorgbranche (bijv. Ziekenhuizen, Huisartsenposten) kan richtlijnen opstellen in de vorm van protocollen, werkafspraken of kwaliteitssystemen. In protocollen wordt beschreven welke stappen je moet volgen bij bepaalde (medische) handelingen om tot hetzelfde goede resultaat te komen. De NVDA heeft een cd-rom 'Protocollen maken' ontwikkeld (NVDA, 2005). Bij instellingsrichtlijnen worden vaak afspraken gemaakt over taakverdeling. Kwaliteitssystemen zoals het HKZ brengen de verschillende protocollen en richtlijnen bij elkaar, met onderlinge afstemming en evaluaties.

Belangrijk is dat al deze verschillende richtlijnen op elkaar aansluiten. De beroepscode is een aanvulling op al deze regelingen door het geven van achterliggende normen en waarden.

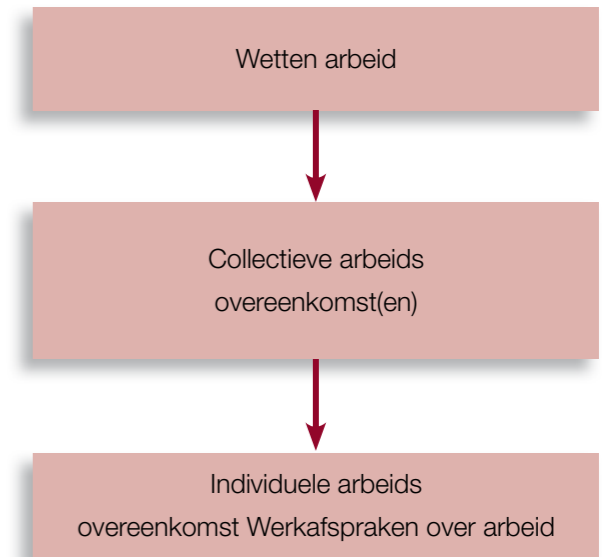
Een beroepscode gaat niet over jou als werknemer of over jouw relatie met de werkgever. Richtlijnen over arbeidsrelaties zijn in aparte wetten en collectieve arbeidsovereenkomsten (CAO's) geregeld. Veel CAO's bevatten richtlijnen over goed werkgeverschap en goed werknemerschap.

RELATIES DOKTERSASSISTENT EN VERSCHILLENDE RICHTLIJNEN:

De Doktersassistent als Beroepsbeoefenaar

De Doktersassistent als Werknemer

VERANTWOORDING

Uit een aantal mogelijke beroepscode teksten heeft een representatieve klankbordgroep van doktersassistenten de tekst van de "Nationale Beroepscode Verpleegkundigen en Verzorgenden" als meest herkenbaar en best aansluitend bij het eigen beroep gekozen. Vragen en kanttekeningen bij deze beroepscode zijn ondervangen door een

specifieke toelichting te geven vanuit de beroeps-eigen context van de doktersassistent. Na bespreking in de klankbordgroep, het hoofdbestuur en de algemene ledenvergadering van de NVDA is deze beroepscode vastgesteld op 23 september 2008.

Beroepscode

UITGANGSPUNTEN MET BETREKKING TOT DE BEROEPSUITOEFENING

- 1.1** Als doktersassistent ben ik persoonlijk verantwoordelijk voor de manier waarop ik zorg verleen.
- 1.2** Als doktersassistent houd ik kennis en vaardigheden, die nodig zijn voor een verantwoorde beroepsuitoefening, op peil.
- 1.3** Als doktersassistent verricht ik alleen handelingen die binnen de grenzen van mijn deskundigheid liggen.
- 1.4** Als doktersassistent begeleid ik studenten en stagiaires doktersassistenten bij de ontwikkeling van hun doktersassistenten deskundigheid.
- 1.5** Als doktersassistent ondersteun en initieer ik activiteiten ter bevordering van de kwaliteit van zorg en de ontwikkeling van het beroep .
- 1.6** Als doktersassistent lever ik een bijdrage aan een veilige zorgverlening.
- 1.7** Als doktersassistent lever ik mijn bijdrage aan een verantwoorde omgang met de beschikbare middelen
- 1.8** Als doktersassistent pas ik mijn sieraden, lichaamsversierende elementen en kleding aan aan de eisen van het beroep.

Toelichting

Kenmerkend voor mijn beroepsuitoefening als doktersassistent is dat ik een specifiek onderdeel van de zorg verleen, zoals intake, voorlichting, bepaalde medische- en administratieve handelingen. Protocollen en richtlijnen zijn mijn professionele gereedschappen. Binnen deze kaders liggen mijn verantwoordelijkheden.

DE DOKTERSASSISTENT IN RELATIE TOT DE ZORGVRAGER

- 2.1** Als doktersassistent heb ik als uitgangspunt dat iedere zorgvrager recht heeft op zorg.
- 2.2** Als doktersassistent stel ik in de zorgverlening de belangen van de zorgvrager centraal.
- 2.3** Als doktersassistent stem ik de zorgverlening zoveel mogelijk af op de zorgbehoeften, waarden en normen, culturele en levensbeschouwelijke opvattingen van de zorgvrager.
- 2.4** Als doktersassistent zorg ik dat er een zorgrelatie met de zorgvrager (en/of zijn vertegenwoordiger) tot stand komt.
- 2.5** Als doktersassistent erken en respecteer ik de rol van de zorgvrager en zijn naasten als partners in de zorg.

2.6 Als doktersassistent zorg ik ervoor dat de zorgvrager (en/of zijn vertegenwoordiger) de door hem benodigde informatie ontvangt.

2.7 Als doktersassistent vraag ik de zorgvrager (en/of zijn vertegenwoordiger) om toestemming voordat ik tot zorgverlening overga.

2.8 Als doktersassistent ga ik op verantwoorde wijze om met de verslaglegging van gegevens van de zorgvrager in het zorgdossier.

2.9 Als doktersassistent ken ik de rechten van de zorgvrager ten aanzien van het zorgdossier en ga daar op verantwoorde wijze mee om.

2.10 Als doktersassistent ga ik zorgvuldig om met vertrouwelijke informatie over de zorgvrager.

2.11 Als doktersassistent respecteer en bescherm ik de privacy van de zorgvrager.

2.12 Als doktersassistent neem ik in mijn relatie met de zorgvrager professionele grenzen in acht.

2.13 Als doktersassistent heb ik het recht om op grond van gewetensbezwaren te weigeren om mee te werken aan bepaalde handelingen.

Toelichting

Als doktersassistent stel ik de belangen van de zorgvrager centraal, dat wil niet zeggen dat mijn eigen belangen niet bestaan of niet belangrijk zijn. Maar omdat ik een professional ben, denk ik als eerste aan de zorgvrager. Ik respecteer patiënten-

rechten niet alleen omdat ze wettelijk zijn vastgelegd. Bij gewetensbezwaren denk ik aan zaken die mij in ernstig conflict brengen met mijn levensovertuiging of persoonlijke normen en waarden, bijvoorbeeld het meewerken aan abortus en euthanasie. Ik geef gewetensbezwaren van tevoren aan als ik ergens ga werken. Als ik te maken krijg met mijn eigen of andermans gewetensbezwaren, doe ik dat met een professionele houding en verantwoordelijkheid voor de zorg.

DE DOKTERSASSISTENT IN RELATIE TOT ANDERE ZORGVERLENERS

3.1 Als doktersassistent werk ik samen met andere zorgverleners om de zorgvrager de benodigde zorg te geven.

3.2 Als doktersassistent respecteer ik de deskundigheid, ervaring en bijdragen van andere zorgverleners.

3.3 Als doktersassistent overzie en bewaak ik de zorg rond de zorgvrager.

3.4 Als doktersassistent blijf ik bij de overdracht van taken aan andere zorgverleners erop letten dat de kwaliteit van de zorgverlening aan de zorgvrager gewaarborgd is.

3.5 Als doktersassistent neem ik in mijn relatie met andere zorgverleners professionele grenzen in acht.

3.6 Als doktersassistent handel ik actief bij onethische, incompetente, onveilige of anderszins tekortschietende zorgverlening van andere zorgverleners.

3.7 Als doktersassistent steun ik andere zorgverleners, die zich volgens de beroepscode willen gedragen, maar daarbij problemen ondervinden.

3.8 Als doktersassistent draag ik bij aan de ontwikkeling, implementatie en evaluatie van het beleid van de instelling of organisatie waar ik werk.

Toelichting

Als hier gesproken wordt over zorg(verlening), gaat het met name over het deel van de zorg waar ik zelf verantwoordelijk voor ben en dat ik kan overzien. Ik hoef niet het vervolg van de zorgverlening na te gaan, maar als ik iets zie gebeuren dat niet kan, reageer ik hier actief op.

DE DOKTERSASSISTENT IN RELATIE TOT DE SAMENLEVING

4.1 Als doktersassistent draag ik, binnen het domein van de zorg, bij aan de bevordering van de volksgezondheid.

4.2 Als doktersassistent werk ik mee aan wetenschappelijk onderzoek gericht op de verbetering van de volksgezondheid en de individuele zorg voor zorgvragers.

4.3 Als doktersassistent ondersteun ik activiteiten van de beroepsgroep om voorwaarden te scheppen voor een verantwoorde beroepsuitoefening.

4.4 Als doktersassistent verleen ik ook buiten mijn werkomgeving vanuit mijn professionele deskundigheid zorg aan iedere persoon die behoefte heeft aan spoedeisende zorg.

4.5 Als doktersassistent draag ik bij aan de bescherming van het milieu binnen het domein van de zorg.

4.6 Als doktersassistent zet ik mij, individueel en collectief, in voor een rechtvaardige verdeling van en verantwoorde omgang met beschikbare middelen.

4.7 Als doktersassistent werk ik niet mee aan (commerciële) activiteiten die de onafhankelijkheid, de betrouwbaarheid en de geloofwaardigheid van mijzelf en/of van de beroepsgroep aantasten.

Toelichting

Ook hier gaat het telkens om datgene wat ik kan en mag doen. Een goed voorbeeld is 4.4 waarbij ik ook een professional blijf als ik in mijn privé-omgeving een ongeluk zie. Professioneel is ook, dat ik niet help als ik onvoldoende deskundig ben. Maar doorlopen na een ongeluk, zonder me verzekerd te hebben dat er goede hulp is, doe ik ook niet.

Nederlandse Vereniging van Doktersassistenten

Othellodreef 93

3561 GT Utrecht

T 030 - 263 10 40

F 030 - 263 10 49

E secretariaat@nvda.nl

www.nvda.nl

november 2008